

Nut- Wieringermeer op bedrijfsexcursie

Vrijdag j.l. was het Nut Wieringermeer met 50 leden op bedrijfsexcursie in de Zaanstreek. Hier werd het nieuwe stadhuis van Zaanstad bezocht met de daarbij horende vernieuwingen van het oude stadshart van Zaandam en ook werden ze rondgeleid in de Forbofabrieken in Assendelft.

In het Informatiecentrum van de gemeente Zaanstad werd bij een grote maquette van het stadshart verteld wat er onder leiding van de bekende architect Sjoerd Soeters in het kader van het plan INVERDAN na 2004 allemaal veranderd is en nog gaat veranderen. Inverdan is het Zaanse woord voor, achteraf gezet of gebouwd, zo was de bouw vroeger in de Zaanstreek, geen rechte rooilijn maar vaak wat versprongen. De ene Zaankanter zat liever met zijn raam aan de straat en de ander had liever een voortuintje. Zaankanters zijn eigenzinnig. Door het tonen van de situatie van voor 2004 werd duidelijk dat er zeer grote verbeteringen zijn gemaakt in het oude stadshart van Zaandam.

De kern van het plan is het nieuwe stadhuis, dat werd eerst bezocht. Architect Soeters heeft de "geest van de plek" als uitgangspunt gebruikt voor zijn ontwerpen. Het stadhuis en plan Inverdan zitten dan ook vol verwijzingen naar de Zaanse cultuur en geschiedenis en de eigenzinnigheid van de Zaankanter. Het stadhuis, gebouwd over bestaande spoorlijn Alkmaar-Amsterdam, bestaat uit acht sterk vergrote Zaanse huizen, de "werkhuizen", voor de ca.1.000 ambtenaren, verbonden door een smallere gang, zoals het oude Zaanse pad waar men de buurtcontacten had en alles besproken werd. Aan de voorzijde van deze huizen is de openbare ruimte met publieksbalies en op de verdiepingen zijn de burgemeesterskamer met uitzicht over het centrum, de wethouderkamers en de ook bezochte raadszaal en de mooie trouwzaal met op de wanden een heel mooi geschilderd panorama van de Oostenrijkse kunstenaar Sepp. Alle gevels van het stadhuis zijn voorzien van een, zoals vroeger in de Zaanstreek gebruikelijk, valse voorgevel. Dat stamt uit de renaissance en werd eigenlijk alleen voor de sier gebruikt en had niets met de constructie te maken. Het hele stadhuis is in diverse kleuren Zaanse groen geschilderd en binnen in het hoofdgebouw is de staalconstructie op dezelfde wijze gebouwd als vroeger in de houten huizen en dus ook in het zicht gebouwd.

Omdat de Zaanse architectuur een mengeling van stijlen was heeft architect Sjoerd Soeters dit ook aan de hand van stijlen van diverse buitenlandse architecten in het plan Inverdan toegepast. Dat kon goed gezien worden tijdens de rondleiding over de Gedempte Gracht in 1880 gedempt maar nu weer een knusse gracht met water. Een winkelstraat met een schone gracht en graswallen er tussen in en waar de verschillende panden uit de 60-er 70-er jaren weer voorzien worden van gevels in Zaanse stijl, misschien ietwat kitscherig maar toch wel heel bijzonder. Zelfs het pand van C&A is voorzien van een Zaanse gevel met op de top een naald als makelaar want de gebroeders C&A waren natuurlijk kleermakers. Zo was er erg veel te zien in een mooi winkelgebied zonder vuil op straat, geen fietsen voor de winkel panden, maar goede gratis en toch bewaakte fietsenstallingen, geen enkele leegstand of bord te koop op een pand. Een gebied dat vanuit heel Noord-Holland en daarbuiten veel publiek trekt. Ook het gebouw van het departement Zaandam van "t Nut tot Algemeen" werd van buiten bekeken. Een gebouw waar de Nutsspaarbank, Nutsbibliotheek, Nutskleuterschool, Nutsbibliotheek, Nutshulpbank en nog veel meer Nutsactiviteiten werden en worden gehouden. Ietwat vergelijkbaar met de ruimte van Nut-Wieringermeer in de Cultuurschuur.

Na de lunch in het Inntel hotel, gebouwd alsof het gestapelde Zaanse huisjes zijn, werden diverse leden nog rondgeleid in de kamers voorzien van behang van grote foto's uit het Zaanse verleden, heel apart, maar ook het uitzicht over Zaanstad en een deel van Amsterdam, vanaf de hoogste verdieping was mooi.

Zaandam werd verlaten om in Assendelft rondgeleid te worden bij de Forbo Flooring Systems de vroegere Linoleumfabrieken . In 1986 is deze van oorspronkelijke Zaanse fabriek toegetreden tot de Zwitserse Forbogroep en nog steeds de wereldleider op het gebied van linoleumvloerbedekkingen. Na een korte presentatie werd er een zeer duidelijke en kundige rondleiding gegeven, niet alleen langs het internationale opleidingscentrum voor linoleumleggers, maar ook langs het hele productieproces van marmoleum en linoleum, van het mengen van grondstoffen uit lijnolie, hars, houtmeel, kurk en mergelzand tot het "linoleumcement, het oxyderen hiervan en het kleurmengen tot het opbrengen van deze massa via walsen, kalanders genoemd, op de vilten onderlaag. Waarna de leden van 'tNut ook in de droogkamers kwamen met 36 kilometer linoleum per kamer die daar 3 weken blijft hangen om door te harden. Hierna was het oprollen en inpakken van de bekende rollen een lange maar eenvoudiger behandeling. Na alle producten en mogelijkheden nog eens in het Euro expositiecentrum bekeken te hebben werd er weer koers gezet naar de Wieringermeer en bij het binnenrijden van de polder werd nog eens gememoreerd dat het een mooie, machtige en interessante dag was, niet alleen dankzij de rondleidsters en rondleiders maar temeer door de geïnteresseerde en gezellige leden.